

Advies nr 02/2016 van 13 januari 2016

Betreft: advies inzake een voorontwerp van decreet *houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin* (CO-A-2015-057)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ontvangen op 03/11/2015; Gelet op de herwerkte versie van artikelen 98 en 99 van het voorontwerp van decreet ontvangen op 15/12/2015 en gelet op de herwerkte versie van artikel 85 van het voorontwerp van decreet ontvangen op 17/12/2015;

Gelet op het verslag van de heer Frank Robben;

Brengt op 13 januari 2016 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna de aanvrager), verzoekt om het advies van de Commissie aangaande een voorontwerp van decreet *houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin*.

Context

2. Het voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt in decreten betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een aantal noodzakelijke aanpassingen en toevoegingen aan te brengen. Naast wetgevingstechnische aanpassingen regelt het voorontwerp ook een aantal meer inhoudelijke aspecten, waar een aangepaste regelgeving zich opdringt, onder meer als het gevolg van de Zesde Staatshervorming.
3. De aanpassingen die gepaard gaan met een verwerking van persoonsgegevens zijn de volgende:
 - Artikel 77 van het voorontwerp, dat een nieuw artikel 75/1 invoegt in het decreet van 12 juli 2013 *betreffende de integrale jeugdhulp* (hierna decreet integrale jeugdhulp), voorziet in een meer uitgebreide mogelijkheid van gegevensoverdracht, met name tussen enerzijds jeugdhulpaanbieders die geen gemandateerde voorziening zijn en, anderzijds de magistraten, belast met jeugdzaken en de sociale diensten.
 - Artikel 85 van het voorontwerp¹, dat een nieuw lid toevoegt aan artikel 10 van het decreet van 30 april 2004 *tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin* (hierna decreet Kind en Gezin), bepaalt dat het agentschap in het kader van zijn missie de persoonsgegevens kan verwerken van alle pasgeboren kinderen en hun ouders die noodzakelijk zijn om de taken inzake preventieve gezinsondersteuning uit te voeren.
 - Artikel 98 van het voorontwerp van decreet² werkt een regeling uit inzake toezicht op de naleving van de regelgeving betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waarbij de daartoe door de Vlaamse Regering aangewezen personeelsleden het recht hebben inzage te vorderen van alle noodzakelijke documenten en informatiedragers, met inbegrip van deze die persoonsgegevens (die ook de gezondheid kunnen betreffen) bevatten.

¹ Rekening houdend met de op 17 december 2015 meegedeelde wijzigingen aan het initieel voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet.

² Rekening houdend met de op 15 december 2015 meegedeelde wijzigingen aan het initieel voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet.

- Artikel 99, §2 van het voorontwerp van decreet³ voorziet in een regeling voor accreditatie van voorzieningen in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waarbij de accreditatie-instelling, voor zoveel als nodig, inzage kan nemen in persoonsgegevens van zorggebruikers, met inbegrip van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, en daarvan tevens kopie kan nemen, indien het onderzoek zulks vereist.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Gegevensuitwisseling in het kader van integrale jeugdzorg

4. De actuele regelgeving voorziet reeds in een uitzonderlijke gegevensoverdracht door de gemandateerde voorzieningen (het ondersteuningscentrum Jeugdzorg en de vertrouwenscentra kindermishandeling) aan magistraten, belast met jeugdzaken, en de sociale diensten voor zover daarvoor de schriftelijke toestemming van de betrokkene(n) werd bekomen of voor zover de overdracht enkel 'basisgegevens' betreft met betrekking tot de identificatie van de partijen en met betrekking tot de jeugdhulpverlening die reeds eerder werd verleend (zie artikel 75 van het decreet integrale jeugdzorg).
5. Artikel 77 van het voorontwerp wenst een gelijkaardige mogelijkheid van gegevensoverdracht ook te voorzien in hoofde van jeugdhulpaanbieders (die geen gemandateerde voorziening zijn), zij het dan iets beperkter wat de overdracht van 'basisgegevens' (zonder toestemming van de betrokkene(n)) betreft, inzonderheid de identificatie van de partijen en voorts enkel het feit of reeds jeugdhulpverlening is aangevat, wordt voortgezet of is beëindigd. Daarenboven kan de gegevensoverdracht enkel plaatsvinden na een schriftelijke vraag van magistraten, belast met jeugdzaken, of van sociale diensten en dit met het oog op het bieden van de gepaste jeugdhulpverlening aan de minderjarige, aan zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken.
6. De Commissie stelt vast dat
 - het doeleinde voor deze gegevensoverdracht uitdrukkelijk is omschreven⁴ in het derde lid van het nieuw in te voegen artikel 75/1 (m.n. *"met het oog op het bieden van gepaste jeugdhulpverlening aan de minderjarige, aan zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken"*);

³ Rekening houdend met de op 15 december 2015 meegedeelde wijzigingen aan het initieel voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet.

⁴ Zie artikel 4, §1, 2°, WVP.

- het doeleinde van de beoogde verwerking rechtmatig en gewettigd voorkomt in het kader van, hetzij artikel 5, a) en artikelen 6, §2, a) en 7, §2, a) (in geval van schriftelijke toestemming) hetzij artikel 5, c) en e) en artikelen 6, §2, l) 7, §2, e) (in geval van afwezigheid van schriftelijke toestemming), WVP;
 - dat de mede te delen gegevens -toch voor zover geen schriftelijke toestemming wordt bekomen- duidelijk worden beschreven, enerzijds, en als toereikend, terzake dienend en niet overmatig kunnen worden beschouwd, uitgaande van het beoogde doeleinde, anderzijds.⁵
7. De Commissie wijst er wel op dat, voor zover de mededelende jeugdhulpaanbieder moet worden beschouwd als een Vlaamse instantie⁶ en voor zover de mededeling op elektronische wijze gebeurt en deze niet reeds is onderworpen aan de bevoegdheid van een ander(e) sectoraal comité of toezichthouder met een machtigingsbevoegdheid in het kader van de toepassing van de WVP en haar uitvoeringsbesluit van 13 februari 2001, hiervoor voorafgaandelijk een machtiging zal moeten worden gevraagd aan de Vlaamse Toezicht Commissie⁷.

2. Registratie door Kind en Gezin van persoonsgegevens van alle pasgeborenen en hun ouders

8. Het huidige artikel 10, vijfde lid, van het decreet Kind en Gezin voorziet dat dit agentschap de persoonsgegevens van zijn cliënteel kan verwerken die noodzakelijk zijn om de haar decretaal toevertrouwde taken, met name regie van de kinderopvang, enerzijds, en organisatie van de preventieve gezinsondersteuning, anderzijds, te kunnen uitvoeren.
9. Artikel 85 van het voorontwerp beoogt een rechtsgrond in te voeren voor de inzameling en verwerking van de persoonsgegevens van alle pasgeboren kinderen en hun ouders (dus ook diegenen die nog niet tot het cliënteel van Kind en Gezin behoren) die noodzakelijk zijn om de taken inzake preventieve gezinsondersteuning⁸ uit te voeren en dit in het kader van de decretaal omschreven missie van het agentschap⁹.

⁵ Zie artikel 4, §1, 3°, WVP.

⁶ Zoals gedefinieerd in artikel 2, 10°, van het decreet van 18 juli 2008 *betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer*.

⁷ Zie artikel 8 van voormeld decreet van 18 juli 2008.

⁸ Zie artikel 7 van het decreet van 30 april 2004.

⁹ Artikel 4, §1, van het decreet van 30 april 2004 bepaalt: *'Het agentschap heeft als missie, samen met zijn partners, voor elk kind, waar en hoe het ook geboren is of opgroeit, zoveel mogelijk kansen te creëren.*

10. De Commissie stelt vast dat
- het doeleinde voor deze gegevensinzameling uitdrukkelijk, zij het uitermate ruim, is omschreven¹⁰ in het nieuw in te voegen vijfde lid in artikel 10 van het decreet Kind en Gezin (m.n. *“om in het kader van zijn missie -voor elk kind, waar en hoe het ook geboren is of opgroeit, zoveel mogelijk kansen te creëren- de taken inzake preventieve gezinsondersteuning uit te voeren”*);
 - het doeleinde van de beoogde verwerking rechtmatig en gewettigd voorkomt in het kader van artikel 5, c) WVP.
11. Aangezien artikel 85 van het voorontwerp van decreet met betrekking tot de effectief in te zamelen persoonsgegevens enkel spreekt van *‘de persoonsgegevens van alle pasgeboren kinderen en hun ouders die noodzakelijk zijn’*, zonder daarbij aan te geven om welke concrete (categorieën van) persoonsgegevens het dan wel gaat, is het voor de Commissie niet mogelijk (zelfs maar een marginale) controle van de proportionaliteit in de zin van artikel 4, §2, 3° en 5°, WVP, uit te voeren.
12. De Commissie heeft begrip voor het feit dat het niet steeds eenvoudig, mogelijk of wenselijk is om in een regelgevend document, zoals voorliggend voorontwerp van decreet, alle concrete (categorieën van) persoonsgegevens te beschrijven die voor het daarin omschreven doeleinde zullen worden verwerkt en dat er bijgevolg voor wordt geopteerd de controle van o.a. de proportionaliteit in een later stadium te laten gebeuren op het niveau van een sectoraal comité of een andere instantie of toezichthouder met een machtigingsbevoegdheid in het kader van de toepassing van de WVP en haar uitvoeringsbesluit van 13 februari 2001. De Commissie neemt dan ook akte van het feit dat artikel 85 van het voorontwerp van decreet tevens voorziet: *‘de concrete gegevensstromen die hiertoe noodzakelijk zijn, dienen vooraf te worden gemachtigd door het bevoegde sectoraal comité van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer’*. De Commissie adviseert wel dat terzake beter wordt verwezen naar *‘het bevoegde sectoraal comité of een andere instantie of toezichthouder met een machtigingsbevoegdheid in het kader van de toepassing van de WVP en haar uitvoeringsbesluit van 13 februari 2001’*.
13. Aangezien de dienstverlening van Kind en Gezin een vrijwillige dienstverlening betreft, merkt de Commissie terzake toch reeds op -zonder daarbij afbreuk te doen aan de bevoegdheid van het bevoegde sectorale comité of toezichthouder- dat alleszins zeer omzichtig moet worden omgesprongen met een gebeurlijke verwerking van gevoelige persoonsgegevens (in de zin

¹⁰ Zie artikel 4, §1, 2°, WVP.

van artikelen 6 en 7 WVP) van betrokkenen die (nog) niet hebben te kennen gegeven van deze dienstverlening gebruik te willen maken.¹¹

3. Verwerking persoonsgegevens m.o.o. toezicht op naleving van de regelgeving in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

14. Artikel 98 van het voorontwerp van decreet wil voorzien in een uniforme (voor alle sectoren binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin), decretale basis voor toegang tot persoonsgegevens (die ook de gezondheid kunnen betreffen) in het kader van het toezicht op de naleving van de regelgeving betreffende het gezondheids- en welzijnsbeleid in hoofde van de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid die daarmee door de Vlaamse Regering zijn belast.
15. De Commissie stelt vast dat
- het doeleinde voor deze gegevensinzameling uitdrukkelijk, zij het uitermate ruim, is omschreven¹² in artikel 98, tweede lid van het voorontwerp (m.n. *“toezicht op de naleving van de regelgeving in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid, met uitzondering van het beleid inzake medisch schooltoezicht en de medisch verantwoorde sportbeoefening”*);
 - het doeleinde van de beoogde verwerking rechtmatig en gewettigd voorkomt in het kader van, hetzij artikel 5, c) en e), hetzij artikel 7, §2, e), WVP.
16. Met betrekking tot de effectief in te zamelen persoonsgegevens vermeldt artikel 98 van het voorontwerp van decreet *‘alle noodzakelijke documenten en informatiedragers, met inbegrip van documenten en informatiedragers die persoonsgegevens, waaronder gezondheidsgegevens, bevatten’*; zonder daarbij aan te geven om welke concrete (categorieën van) persoonsgegevens het dan wel gaat.
- Er wordt verder gesteld dat de inzage in eerste instantie wordt toegestaan voor geanonimiseerde documenten en informatiedragers en, vervolgens, voor zover dat nodig is in het licht van de toezichtopdracht, voor niet-geanonimiseerde documenten en informatiedragers, mits daarvoor een principiële machtiging is verleend door de afdeling Gezondheid van het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid.
17. De Commissie neemt akte van het feit dat de decreetgever ook hier (cfr. surpa onder randnr. 13) afziet van een beschrijving in het voorontwerp zelf van alle concrete (categorieën van)

¹¹ Zie beraadslaging nr. 14/030 van 15 april 2014 *met betrekking tot de mededeling van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen door FEDICT aan het Intern Verzelfstandigd Agentschap Kind en Gezin in het kader van de toepassing eBirth*.

¹² Zie artikel 4, §1, 2°, WVP.

persoonsgegevens die voor het daarin omschreven doeleinde zullen worden verwerkt maar er voor opteert om de controle van o.a. de proportionaliteit van in het kader van de toezichtopdracht mede te delen gezondheidsgegevens, in een later stadium te laten gebeuren op het niveau van de afdeling Gezondheid van het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid.

18. De Commissie adviseert om in de tekst van artikel 98 de verwijzing naar 'geanonimiseerde documenten' te vervangen door een verwijzing naar 'anonieme gegevens'¹³, in de zin van artikel 1, 5°, van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de WVP.

4. Verwerking persoonsgegevens m.o.o. accreditatie van voorzieningen in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

19. Artikel 98, §2, van het voorontwerp van decreet wil een rechtsgrond bieden die accreditatieinstellingen moet toelaten inzage te hebben in persoonsgegevens van zorggebruikers aan wie zorg wordt verleend door de voorziening die door hen geaccrediteerd wordt. In artikel 99, §1, 1° van het voorontwerp en in de Memorie van Toelichting wordt toegelicht dat accreditatie een continue kwaliteitsgarantie en –verbetering van de geleverde diensten in een voorziening beoogt.
20. De Commissie stelt vast dat
- het doeleinde voor deze gegevensinzameling uitdrukkelijk, zij het uitermate ruim, is omschreven¹⁴ in artikel 99, §§ 1 en 2 van het voorontwerp en in de Memorie van Toelichting (m.n. accreditatie van zorgvoorzieningen mogelijk maken teneinde de kwaliteit van zorg aldaar te behouden en te verbeteren);
 - het doeleinde van de beoogde verwerking rechtmatig en gewettigd voorkomt in het kader van, hetzij artikel 5, c) en e), hetzij artikel 7, §2, e), WVP.
21. De Commissie neemt akte van het feit dat de decreetgever ook hier (cfr. surpa onder randnr. 13) afziet van een beschrijving in het voorontwerp zelf van alle concrete (categorieën van) persoonsgegevens die voor het daarin omschreven doeleinde zullen worden verwerkt maar er voor opteert om de controle van o.a. de proportionaliteit van in het kader van de accreditatieopdracht mede te delen gezondheidsgegevens, in een later stadium te laten gebeuren op het niveau van de afdeling Gezondheid van het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid.

¹³ "“Anonieme gegevens”: gegevens die niet met een geïdentificeerd of identificeerbaar persoon in verband kunnen worden gebracht en derhalve geen persoonsgegevens zijn.”

¹⁴ Zie artikel 4, §1, 2°, WVP.

22. Naar analogie met wat voorzien is in artikel 98 betreffende het toezicht op de naleving van de regelgeving betreffende het gezondheids- en welzijnsbeleid, adviseert de Commissie dat ook voor de accreditatie expliciet wordt voorzien dat deze bij voorkeur gebeurt aan de hand van 'anonieme gegevens', in de zin van artikel 1, 5°, van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de WVP.
23. Meer in het algemeen wijst de Commissie hieronder nog op enkele waarborgen die, in voorkomend geval, in acht dienen te worden genomen bij de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de hiervoor beschreven registraties en verwerkingen.
24. De Commissie herinnert eraan dat, overeenkomstig artikel 7, §4, WVP, persoonsgegevens betreffende de gezondheid moeten worden verwerkt onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg. De verantwoordelijke voor de verwerking dient hiervoor het nodige doen.
25. Artikel 16 WVP verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking *«de gepaste technische en organisatorische maatregelen [te] treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens (...)»* [en verduidelijkt dat] *«Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek terzake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's»*. Voor een concrete invulling hiervan verwijst de Commissie naar de door haar uitgewerkte aanbeveling¹⁵ ter voorkoming van gegevenslekken en naar de referentiemaatregelen¹⁶ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen.
26. Gevoelige persoonsgegevens, waaronder deze betreffende de gezondheid, zijn van aard om strengere beveiligingsmaatregelen te rechtvaardigen. In navolging van artikel 25 van het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de WVP moet de verantwoordelijke voor de verwerking van dergelijke persoonsgegevens volgende bijkomende veiligheidsmaatregelen nemen:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;

¹⁵ Zie: http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013.pdf.

¹⁶

Zie: http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf.

- de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de Commissie;
- ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.

27. De verantwoordelijke voor de verwerking dient erop toe te zien dat voormelde beveiligingsmaatregelen te allen tijde worden nageleefd.

III. BESLUIT

28. Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat het voorontwerp van decreet voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft op voorwaarde dat wordt verholpen aan volgende opmerkingen:

- op een correcte manier voorzien in de tussenkomst van een sectoraal comité of een andere instantie of toezichthouder met een machtigingsbevoegdheid in het kader van de toepassing van de WVP en haar uitvoeringsbesluit van 13 februari 2001, aan te duiden door de decreetgever (zie randnummers 7, en 12);
- verwerking van 'anonieme gegevens' in de zin van artikel 1, 5°, van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de WVP consequent voorzien als regel en verwerking van persoonsgegevens als uitzondering (zie randnummers 18 en 22).

OM DEZE REDENEN

Brengt de Commissie een gunstig advies uit over het voorontwerp van decreet *houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin* op voorwaarde dat wordt verholpen aan de hiervoor vermelde opmerkingen.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere